

OŚRODEK POMOCY SPOŁECZNEJ

ul. Gralewska 6 B
511 931 806, 511 981 710
66-431 Santok

OPS.03.10.2025/AK

U. Barbośiak

W. 03.25.

Santok 28.02.2025

URZĄD GMINY SANTOK	
WPLYNEŁO	
PODPIS	<i>Barbośiak</i>
DNIA	28.02.2025 <i>19/19/25</i>
DATA	03.03.25
PODPIS	<i>Barbośiak</i>

Wójt Gminy Santok

Ośrodek Pomocy Społecznej w Santoku przedkłada Sprawozdanie z Działalności Ośrodka Pomocy Społecznej w Santoku za 2024r.

KIEROWNIK
Ośrodka Pomocy Społecznej

mgr Anita Łukowiak

**SPRAWOZDANIE Z DZIAŁALNOŚCI
OŚRODKA POMOCY SPOŁECZNEJ
W SANTOKU ZA 2024 r.**

Santok, luty 2025 r.

WPROWADZENIE

Zgodnie z art. 110 ust 9 ustawy z dnia 12 marca 2004 roku o pomocy społecznej (tekst jednolity Dz. U. z 2024 r., poz. 1283 z późn. zm.) Kierownik Ośrodka Pomocy Społecznej w Santoku przedkłada Radzie Gminy Santok roczne sprawozdanie z działalności Ośrodka w 2024 r.

Ośrodek Pomocy Społecznej w Santoku jest jednostką organizacyjną Gminy Santok. Podstawowym aktem prawnym, na podstawie którego funkcjonuje Ośrodek Pomocy Społecznej w Santoku jest Uchwała Nr XIII/44/90 z dnia 15 lutego 1990 r. w sprawie utworzenia Ośrodka Pomocy Społecznej w Santoku, Uchwała Nr XXX/289/2021 Rady Gminy Santok z dnia 10 marca 2021 r. w sprawie uchwalenia Statutu Ośrodka Pomocy Społecznej w Santoku, a także ustawa o pomocy społecznej z dnia 12 marca 2004 r. (tekst jednolity Dz. U. z 2024 r., poz. 1283 z późn. zm.). Ponadto w Ośrodku realizowane są zadania wynikające z innych aktów prawnych, w szczególności:

- ustawy z dnia 8 marca 1990 r. o samorządzie gminnym,
- ustawy z dnia 27 sierpnia 2009 r. o finansach publicznych,
- ustawy z dnia 14 czerwca 1960 r. Kodeksu postępowania administracyjnego,
- ustawy z dnia 21 listopada 2008 r. o pracownikach samorządowych,
- ustawy z dnia 29 września 1994 r. o rachunkowości,
- ustawy z dnia 28 listopada 2003 r. o świadczeniach rodzinnych,
- ustawy z dnia 27 sierpnia 2004 r. o świadczeniach opieki zdrowotnej finansowanych ze środków publicznych,
- ustawy z dnia 7 września 2007 r. o pomocy osobom uprawnionym do alimentów,
- ustawy z dnia 21 czerwca 2001 r. o dodatkach mieszkaniowych,
- ustawy z dnia 27 sierpnia 1997 r. o rehabilitacji zawodowej i społecznej oraz zatrudnianiu osób niepełnosprawnych,
- ustawy z dnia 9 czerwca 2011 r. o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej,
- ustawy z dnia 29 lipca 2005 r. o przeciwdziałaniu przemocy w rodzinie,
- ustawy z dnia 13 czerwca 2003 r. o zatrudnieniu socjalnym,
- ustawy z dnia 5 grudnia 2014 r. o Karcie Dużej Rodziny,
- ustawy z dnia 10 kwietnia 1997 r. Prawo energetyczne,
- ustawy z dnia 11 lutego 2016 r. o pomocy państwa w wychowywaniu dzieci,
- ustawy z dnia 4 listopada 2016 r. o wsparciu kobiet w ciąży i rodzin "Za życiem",
- ustawy z dnia 4 kwietnia 2014 r. o ustaleniu i wypłaceniu zasiłków dla opiekunów,

- ustawy z dnia 19 sierpnia 1994 r. o ochronie zdrowia psychicznego,
- ustawy z dnia 26 października 1982 r. o wychowywaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi,
- ustawa z dnia 29 lipca 2005 r. o przeciwdziałaniu narkomanii,
- ustawy z dnia 7 września 1991 r. o systemie oświaty,
- ustawy z dnia 14 grudnia 2016 r. Prawo oświatowe,
- ustawy z dnia 24 stycznia 1991 r. o kombatanach oraz niektórych osobach będących ofiarami represji wojennych i okresu powojennego,
- ustawy z dnia 13 października 1998 r. o systemie ubezpieczeń społecznych,
- ustawy z dnia 20 kwietnia 2004 r. o promocji zatrudnienia i instytucjach rynku pracy,
- ustawy z dnia 24 kwietnia 2003 r. o działalności pożytku publicznego i o wolontariacie,
- uchwała Nr 149 Rady Ministrów w sprawie ustanowienia wieloletniego rządowego programu „Posiłek w szkole i w domu” na lata 2024-2028 z dnia 23 sierpnia 2023 r.,
- ustawa z dnia 12 marca 2022 r. o pomocy obywatelom Ukrainy w związku z konfliktem z zbrojnym na terytorium tego państwa.

Pomoc społeczną organizują organy administracji rządowej (minister właściwy do spraw zabezpieczenia społecznego, wojewodowie) i samorządowej (marszałkowie województw, starostowie na poziomie powiatów oraz wójtowie, burmistrzowie/prezydenci miast na poziomie gmin). W szczególności polega ona na pracy socjalnej, analizie i ocenie zjawisk rodzących zapotrzebowanie na świadczenia z pomocy społecznej, przyznawaniu i wypłacaniu świadczeń, realizacji zadań wynikających z rozeznanych potrzeb społecznych, prowadzeniu i rozwoju niezbędnej infrastruktury socjalnej, czy rozwijaniu nowych form pomocy społecznej i samopomocy w ramach zidentyfikowanych potrzeb.

Ośrodek Pomocy Społecznej w Santoku w 2024 roku realizował działalność statutową oraz podejmował dodatkowe działania w celu podnoszenia jakości i poszerzania świadczonych usług na rzecz mieszkańców Gminy Santok. Był inicjatorem działań o charakterze pomocowym, aktywizującym oraz integrującym różnorodne środowiska na rzecz wsparcia grup i osób zagrożonych wykluczeniem społecznym, jak również doszły nowe zadania, m.in. bon energetyczny.

Przy realizacji zadań Ośrodek Pomocy Społecznej w Santoku współpracuje w szczególności z Powiatowym Urzędem Pracy w Gorzowie Wlkp., Powiatowym Centrum Pomocy Rodzinie w Gorzowie Wlkp., Sądem Rodzinnym, Komendą Policji, szkołami, placówkami służby zdrowia, prokuraturą, Bankiem Żywności w Gorzowie Wlkp., Kujawsko Pomorskie Stowarzyszenie Pomocy Bliźniemu „Judym” Kołaczkowo, Stowarzyszeniem Przyjaciół Gminy Santok „Pomocna Dłoń”, Stowarzyszeniem im. Brata Krystyna w Gorzowie Wlkp., Towarzystwem Pomocy im. św. Brata Alberta w Gorzowie Wlkp., Stowarzyszeniem Pracowników Służb Społecznych „Krag” w Gorzowie Wlkp., Stowarzyszeniem „Bliżej siebie” w Wawrowie, jak również radnymi i sołtysami.

Ośrodek Pomocy Społecznej w Santoku był realizatorem następujących programów:

1. Strategia Rozwiązywania Problemów Społecznych Gminy Santok na lata 2021-2025,
2. Strategia Polityki Senioralnej Gminy Santok na lata 2021-2025,
3. Gminny Program Wspierania Rodziny w Gminie Santok na lata 2024–2026,
4. Gminny Program Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie oraz Ochrony Ofiar Przemocy w Rodzinie dla Gminy Santok na lata 2021-2025,
5. Gminny Program Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych oraz Przeciwdziałania Narkomanii dla Gminy Santok na lata 2022 - 2025

oraz Lokalnego zespołu koordynującego realizację Narodowego Programu Zdrowia na lata 2021-2025 oraz Lokalnego zespołu koordynującego realizację Narodowego Programu Ochrony Zdrowia Psychicznego na lata 2023-2030.

Sprawozdania roczne z realizacji wskazanych dokumentów zostały złożone w terminie. Obejmują one również działania realizowane we współpracy z tutejszym Ośrodkiem.

Opracowano i przedłożono następujące projekty uchwał:

1. Uchwała Nr LXX/608/2024 Rady Gminy Santok z dnia 31 stycznia 2024 r. w sprawie przystąpienia Gminy Santok do realizacji Programu „Korpusu Wsparcia Seniorów” na rok 2024.
2. Uchwała nr LXXII/615/2024 Rady Gminy Santok z dnia 28 lutego 2024 r. w sprawie uchwalenia Statutu Ośrodka Pomocy Społecznej w Santoku.
3. Uchwała nr LXXII/614/2024 Rady Gminy Santok z dnia 28 lutego 2024 r. w sprawie utworzenia Centrum Opiekuńczo – Mieszkalnego w Gralewie.

4. Uchwała Nr II/12/2024 Rady Gminy Santok z dnia 22 maja 2024 r. w sprawie określenia szczegółowych warunków przyznawania i odpłatności za usługi opiekuńcze i specjalistyczne usługi opiekuńcze, z wyłączeniem usług sąsiedzkich oraz specjalistycznych usług opiekuńczych dla osób z zaburzeniami psychicznymi oraz szczegółowych warunków częściowego lub całkowitego zwolnienia od opłat, jak również trybu ich pobierania.
5. Uchwała Nr III/18/2024 Rady Gminy Santok z dnia 26 czerwca 2024 r. w sprawie ustalenia szczegółowych zasad ponoszenia odpłatności za pobyt w ośrodku wsparcia pod nazwą Centrum Opiekuńczo- Mieszkalne w Gralewie.
6. Uchwała Nr III/19/2024 Rady Gminy Santok z dnia 26 czerwca 2024 r. w sprawie wyrażenia zgody na zawarcie porozumienia międzygminnego dotyczącego powierzenia realizacji zadania publicznego, polegającego na objęciu mieszkańców Gminy Santok opieką i usługami świadczonymi przez Środowiskowy Dom Samopomocy w Gorzowie Wielkopolskim.
7. Uchwała Nr III/24/2024 Rady Gminy Santok z dnia 26 czerwca 2024 r. w sprawie zmiany Uchwały Rady Gminy Santok Nr XXIII/222/2020 z dnia 31 sierpnia 2020 r. w sprawie ustalenia szczegółowych zasad ponoszenia odpłatności za pobyt w schronisku dla osób bezdomnych lub w schronisku dla osób bezdomnych z usługami opiekuńczymi.
8. Uchwała nr IX/69/2024 Rady Gminy Santok z dnia 18 grudnia 2024 r. w sprawie określenia szczegółowych warunków przyznawania i odpłatności za usługi opiekuńcze i specjalistyczne usługi opiekuńcze, z wyłączeniem usług sąsiedzkich oraz specjalistycznych usług opiekuńczych dla osób z zaburzeniami psychicznymi oraz szczegółowych warunków częściowego lub całkowitego zwolnienia od opłat, jak również trybu ich pobierania.
9. Uchwała nr IX/62/2024 Rady Gminy Santok z dnia 18 grudnia 2024r. w sprawie zmiany Uchwały nr LXXII/615/2024 Rady Gminy Santok z dnia 28 lutego 2024 r. w sprawie uchwalenia statutu Ośrodka Pomocy Społecznej w Santoku

Struktura zatrudnienia

Utworzenie i utrzymanie Ośrodka Pomocy Społecznej, w tym zapewnienie środków na wynagrodzenia pracowników, jest zadaniem obowiązkowym gminy wynikającym z art. 17 ust.18 ustawy z dnia 12 marca 2004 r. o pomocy społecznej. Ośrodkiem kieruje jednoosobowo Kierownik, który prowadzi nadzór merytoryczny i organizację pracy oraz ponosi odpowiedzialność finansową w Ośrodku.

Według stanu na dzień 31 grudnia 2024 r. w Ośrodku zatrudnionych było ogółem 12 osób,, tj. Kierownik – 1 etat, Starszy inspektor ds. funduszu alimentacyjnego i kadr – 1 etat, Starszy asystent rodziny – 1 etat, Pracownik socjalny – 2 etaty, Specjalista pracy socjalnej – 3 etaty, Inspektor ds. świadczeń rodzinnych - 2 etaty, Pomoc administracyjna – 1 etat, Sprzątaczką – 0,5 etatu oraz 1 osoba na umowę zlecenie Koordynator - Klubu Senior + w Płomykowie.

Działalność edukacyjna pracowników ma na celu zwiększenie poziomu specjalistycznej wiedzy, rozwój umiejętności niezbędnych do prawidłowego wykonywania zadań, a także profesjonalizm i fachowość w funkcjonowaniu Ośrodka. Stałe podnoszenie jakości świadczonych usług oraz doskonalenie stosowanych metod i form pracy socjalnej jest odpowiedzią na zapotrzebowanie mieszkańców gminy Santok, jak również zleczanych zadań dla pomocy społecznej. Pracownicy Ośrodka uczestniczyli w szeregu szkoleniach i webinarach, które odbywały się głównie w systemie online.

I. ŚWIADCZENIA POMOCY SPOŁECZNEJ

Celem pomocy społecznej jest umożliwienie osobom i rodzinom przezwyciężanie trudnych sytuacji życiowych, których nie są one w stanie pokonać wykorzystując własne uprawnienia, zasoby i możliwości. Liczba mieszkańców zameldowanych na terenie Gminy Santok na dzień 31 grudnia 2024 r. wynosiła 9 233 osoby wzrost o 123 osoby do roku poprzedniego. Prawo do świadczeń z pomocy społecznej przysługiwało w 2024 r. osobom i rodzinom, których dochód na osobę nie przekraczał 776,00 zł – dla jednoosobowego gospodarstwa domowego i 600,00 zł – dla wieloosobowego gospodarstwa domowego.

W 2024 roku ze świadczeń pomocy społecznej skorzystały 111 rodzin, w których jest 226 osób. Analizując ilość osób objętych wsparciem systemu pomocy społecznej w stosunku do liczby mieszkańców Gminy Santok przyjąć należy, iż pomocą objęto 2,4 % ogółu mieszkańców Gminy Santok.

Tabela nr 1. Powody przyznawania świadczeń.

Powód trudniej sytuacji życiowej	Liczba rodzin	Liczba osób w rodzinach
Niepełnosprawność	58	113
Ubóstwo	42	66
Bezrobocie	36	86
Długotrwała lub ciężka choroba	38	57
Alkoholizm	6	9
Potrzeba ochrony macierzyństwa, w tym wielodzietność	15	86
Bezradność w sprawach opiekuńczo- wychowawczych i prowadzenia gosp. dom.	9	30
Trudności w przystosowaniu się do życia po zwolnieniu z zakładu karnego	4	15
Bezdomność	4	4
Przemoc w rodzinie	0	0
Zdarzenia losowe	2	4
Narkomania	1	1

Źródło: Opracowanie własne OPS w Santoku.

Powyżej zamieszczone zostały szczegółowe dane dotyczące liczby rodzin i osób w rodzinach w poszczególnych czynnikach dysfunkcyjnych. Należy wskazać, że w jednej rodzinie może występować więcej niż jedna dysfunkcja, i z tego względu liczby rodzin i osób nie sumuje się. W 2024 r. dominującym powodem korzystania ze świadczeń pomocy społecznej była niepełnosprawność. Podpisano 6 kontraktów socjalnych.

Świadczenia pomocy społecznej są zróżnicowane, niektóre z nich mają charakter obligatoryjny, a inne fakultatywny. Każdy rodzaj świadczenia ma ustawowo określone przesłanki będące podstawą ich przyznania. Wyodrębnić można (1) świadczenia pieniężne pomocy społecznej oraz (2) świadczenia niepieniężne pomocy społecznej, które udzielane są bezpłatnie, odpłatnie lub za częściową odpłatnością.

A. ŚWIADCZENIA PIENIĘŻNE POMOCY SPOŁECZNEJ

Tabela nr 2. Świadczenia pieniężne pomocy społecznej.

Rodzaj świadczenia	Liczba rodzin	Liczba świadczeń	Kwota (zł)
Zasiłek celowy na pokrycie wydatków związanych z klęską żywiołową lub ekologiczną	0	0	0,00
Zasiłek celowy w ramach programu „Posiłek w szkole i w domu”	60	140	183,575,00
Zasiłek celowy i w naturze, w tym celowy specjalny	89	195	252,822,00
Zasiłek stały	25	267	245,215,00
Zasiłek okresowy	37	136	64.617,00

Źródło: opracowanie własne OPS w Santoku.

Z uwagi na zdarzenie losowe największym wsparciem w 2024 r. objęto poszkodowaną rodzinę w skutek pożaru domu w Janczewie-10.000,00zł oraz rodzinę poszkodowaną wskutek pożaru w Lipkach Wielkich - 10.000,00zł.

B. ŚWIADCZENIA NIEPIENIĘŻNE POMOCY SPOŁECZNEJ

Do świadczeń niepieniężnych realizowanych przez Ośrodek Pomocy Społecznej w Santoku należą:

1. Praca socjalna

Praca socjalna prowadzona jest z osobami i rodzinami w celu rozwinięcia lub wzmocnienia ich aktywności i samodzielności życiowej. Ma na celu zaspokajanie ich potrzeb, lepsze dostosowanie do zasad życia społecznego, poprawę pozycji społecznej. Może być sposobem przywracania harmonii w życiu jednostki i jej relacjach z grupą społeczną lub metodą rozwiązywania problemów społecznych. Praca socjalna to także stały kontakt z rodziną i wspieranie jej w pokonywaniu trudności jakie napotyka w codziennym życiu. Praca socjalna jest świadczeniem pomocy społecznej niezależnym od dochodu rodziny. W roku 2024 pracownicy socjalni prowadzili pracę socjalną w 115 rodzinach korzystających z pomocy społecznej w tym 229 osób.

2. Zapewnienie posiłku

Wieloletni rządowy program „Posiłek w szkole i w domu” na lata 2024–2028 jest programem wspierania finansowego gmin w zakresie realizacji zadań własnych o charakterze obowiązkowym określonych w art. 17 ust. 1 pkt 3 i 14 ustawy z dnia 12 marca 2004 r. o pomocy społecznej oraz organów prowadzących publiczne szkoły podstawowe w zakresie realizacji zadań, o których mowa w art. 10 ust. 1 pkt 1 ustawy Prawo oświatowe. Realizacja świadczenia polegała głównie poprzez prowadzenie dożywiania dzieci i młodzieży w szkołach i przedszkolach w ramach programu „Posiłek w szkole i w domu”. Dożywianiem objęto 35 dzieci i młodzieży z terenu Gminy Santok, na co wydatkowano kwotę 18.428,00 zł. Pomoc trafiała również do osób dorosłych, spełniających warunki otrzymania pomocy wskazane w ustawie o pomocy społecznej oraz o dochodach nieprzekraczających 200 % kryterium dochodowego uprawniającego do świadczeń z pomocy społecznej.

3. Usługi opiekuńcze

Usługi opiekuńcze są zadaniami gminy o charakterze obowiązkowym i przyznawane są osobom, które ze względu na wiek, chorobę lub niepełnosprawność wymagają częściowej opieki i pomocy w zaspokajaniu niezbędnych potrzeb życiowych, podstawowej opieki higienicznej zleconej przez lekarza czy zapewnienia kontaktu z otoczeniem. W 2024 r. z pomocy w postaci usług opiekuńczych skorzystały 3 osoby. Koszt świadczenia usług wyniósł 27.383,30zł. Ośrodek Pomocy Społecznej w Santoku zatrudniał 3 opiekunów na umowę zlecenie. Osoby świadczące usługi opiekuńcze systematycznie są informowane o możliwości uczestnictwa w bezpłatnych specjalistycznych szkoleniach online.

4. Pobyt w domach pomocy społecznej

Kierowanie do domów pomocy społecznej i ponoszenie odpłatności za pobyt mieszkańca gminy w tym domu jest zadaniem własnym gminy o charakterze obowiązkowym. Osobie wymagającej całodobowej opieki z powodu wieku, choroby lub niepełnosprawności, niemogącej samodzielnie funkcjonować w codziennym życiu, której nie można zapewnić niezbędnej pomocy w formie usług opiekuńczych, przysługuje prawo do umieszczenia w domu pomocy społecznej. Zgodnie z ustawą o pomocy społecznej koszty pobytu w domu pomocy społecznej pokrywa mieszkaniac domu w wysokości 70% swojego dochodu. Pozostałą kwotę do wysokości całkowitych kosztów utrzymania w placówce dopłaca rodzina i gmina, z której pochodzi osoba umieszczona w domu pomocy społecznej. W roku 2024 w

domach pomocy społecznej przebywało 18 mieszkańców gminy Santok. Łączny koszt poniesiony przez gminę z tytułu opłaty za pobyt mieszkańców w DPS wyniósł 886.519,40 zł.

5. Udzielenie schronienia

Osoba lub rodzina ma prawo do schronienia, jeżeli jest tego pozbawiona. Udzielenie schronienia następuje przez przyznanie tymczasowego schronienia w noclegowni, schronisku dla osób bezdomnych albo schronisku dla osób bezdomnych z usługami opiekuńczymi.

W razie potrzeby schronienia mieszkańca Gminy Santok wsparcia udzielają Stowarzyszenie Pomocy Bliźniemu im. Brata Krystyna w Gorzowie Wlkp., Towarzystwo Pomocy im. Św. Brata Alberta w Gorzowie Wlkp., Kujawsko - Pomorskie Stowarzyszenie Pomocy Bliźniemu „JUDYM” Kołaczkowo, Szubin na świadczenie schronienia na rzecz osoby bezdomnej z usługami opiekuńczymi Katarzynka w m. Synogać, Sadlno. Ponadto w Noclegowni i Schronisku z usługami opiekuńczymi dla Bezdomnych Mężczyzn w Krakowie przebywa 1 osoba. Prócz schroniska i noclegowni w okresie zimowych osoby bezdomne mogą korzystać z ogrzewalni w Gorzowie Wlkp. Łączny koszt za udzielenie schronienia wyniósł w 2024r. 24.615,58 zł.

6. Składki na ubezpieczenie zdrowotne

Ośrodek Pomocy Społecznej w Santoku opłaca składkę na ubezpieczenie zdrowotne na zasadach określonych w przepisach o świadczeniach opieki zdrowotnej finansowanych ze środków publicznych. W roku 2024 opłacono składkę zdrowotną w wysokości:

- 18.372,00 zł za osoby pobierające zasiłek stały,
- 11.340,00 zł za osoby objęte indywidualnym programem zatrudnienia socjalnego w Centrum Integracji Społecznej.

7. Wspieranie rodziny i systemu pieczy zastępczej

Zgodnie z Ustawą o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej obowiązkiem gminy jest podejmowanie działań, które będą wspierały rodziny przeżywające trudności opiekuńczo – wychowawcze i które umożliwią zatrzymanie w rodzinie dzieci zagrożonych umieszczeniem w pieczy zastępczej oraz przyspieszą powrót do rodziny dzieci umieszczonych wcześniej w tej pieczy. W związku z obowiązkiem wynikającym z ustawy o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej, Uchwałą nr LXVIII/568/2023 Rady Gminy Santok z dnia 29 listopada 2023r. roku przyjęto Gminny Program Wspierania Rodziny w Gminie Santoka na lata 2024- 2026.

W Ośrodku Pomocy Społecznej w Santoku zatrudniony był 1 asystent w ramach zadaniowego czasu pracy, który podejmował kompleksowe działania mające na celu uzyskanie poprawy funkcjonowania rodziny i wyeliminowanie lub znaczne ograniczenie dysfunkcji w sprawowaniu opieki nad dziećmi. Do zadań asystenta należy m.in. diagnozowanie problemów rodziny i określenie jej podstawowych potrzeb, sporządzenie i realizacja indywidualnych planów pracy z rodziną, pomoc w uzyskaniu poprawy sytuacji rodziny, w szczególności w eliminowaniu czynników negatywnie wpływających na sytuację dzieci, takich jak: brak stałych źródeł dochodów, złe warunki mieszkaniowe, alkoholizm, przemoc w rodzinie, motywowanie rodziców do udziału w zajęciach mających na celu kształtowanie prawidłowych postaw rodzicielskich, pomoc w zapewnieniu dzieciom udziału w zajęciach dodatkowych, wyrównawczych lub terapii, pomoc w organizowaniu czasu wolnego dzieci (w tym świetlicach środowiskowych) oraz wypoczynku letniego i zimowego, prowadzenie dokumentacji dotyczącej pracy z rodziną, dokonywanie okresowej oceny sytuacji rodziny nie rzadziej niż co pół roku, sporządzanie opinii o rodzinie na wniosek sądu i PCPR/GCPR, podejmowanie działań interwencyjnych i zaradczych w sytuacji zagrożenia bezpieczeństwa dzieci i rodzin. Decyzję o przydziale asystenta rodziny do danej rodziny podejmuje Kierownik Ośrodka Pomocy Społecznej na podstawie wniosku pracownika socjalnego lub na wniosek sądu. Asystent rodziny realizuje plany pracy z rodzinami za ich zgodą i przy aktywnym udziale członków rodziny, w miejscu jej zamieszkania lub miejscu przez nią wskazanym.

W 2024 roku wsparciem asystenta rodziny było objętych 11 rodzin, w których wychowywało się 26 małoletnich dzieci. Pośród 11 rodzin objętych wsparciem asystenta 8 rodzin było zobowiązanych do pracy z asystentem rodziny przez Sąd Rodzinny. Ustawa o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej nakłada na gminy obowiązek współfinansowania kosztów pobytu dzieci w pieczy zastępczej. W 2023 r. Ośrodek Pomocy Społecznej w Santoku współfinansował pobyt 14 dzieci w pieczy zastępczej z terenu Gminy Santok.

Tabela nr 3. Liczba dzieci przebywających w pieczy zastępczej.

Rodzaj pieczy zastępczej	Liczba dzieci	Koszty (zł)
Instytucjonalna piecza zastępcza (placówki opiekuńczo-wychowawcze)	2	29.005,71
Rodzinna piecza zastępcza (rodziny zastępcze)	12	109.121,99
Razem	14	138.127,70

Źródło: Opracowanie własne OPS.

8. Centrum Opiekuńczo – Mieszkalne w Gralewie

Uchwałą Nr LXXII/614/2024 Rady Gminy Santok z dnia 28 lutego 2024r. w sprawie utworzenia Centrum Opiekuńczo – Mieszkalnego w Gralewie powołany został w Gminie Santok kolejny ośrodek wsparcia, który został włączony w struktury Ośrodka Pomocy Społecznej w Santoku, zaś Uchwała Nr III/18/2024 Rady Gminy Santok z dnia 26 czerwca 2024 r. w sprawie ustalenia szczegółowych zasad ponoszenia odpłatności za pobyt w ośrodku wsparcia pod nazwą Centrum Opiekuńczo- Mieszkalne w Gralewie określa odpłatność za pobyt w ośrodku wsparcia.

Centrum Opiekuńczo-Mieszkalne będzie miejscem zapewniającym wsparcie osobom z niepełnosprawnościami w formie całodobowego pobytu, z dostępem do usług opiekuńczych i rehabilitacji. Ośrodek przeznaczony będzie dla 20 osób z niepełnosprawnościami, w tym na dzienny pobyt 7 osób, a na całodobowy – 13 osób i stanowić będzie miejsce, gdzie osoby z niepełnosprawnościami w pełni będą decydować o wsparciu ich stosownie do swoich potrzeb. Zakłada się zlecenie realizacji zadania podmiotowi ekonomii społecznej, tj. stowarzyszeniowi lub fundacji, zaś finansowanie ze środków Funduszu Solidarnościowego w ramach Modułu II Program „Centra opiekuńczo – mieszkalne”. Funkcjonowanie Centrum planowane jest od II kwartału 2025 r.

II. ŚWIADCZENIA RODZINNE

1. Zasiłki rodzinne z dodatkami

Zasiłek rodzinny to świadczenie mające na celu częściowe pokrycie kosztów wynikających z utrzymania dziecka. Otrzymuje się go do ukończenia przez dziecko 18 roku

życia, ukończenia przez dziecko nauki w szkole (jednak nie dłużej niż do ukończenia 21 roku życia), lub do 24 roku życia dziecka, jeśli kontynuuje naukę w szkole lub na uczelni wyższej i legitymuje się orzeczeniem o umiarkowanym bądź znacznym stopniu niepełnosprawności. Wysokość zasiłku wynosi miesięcznie: 95 zł na dziecko w wieku do ukończenia 5 roku życia, 124 zł na dziecko w wieku powyżej 5 lat do ukończenia 18 roku życia i 135 zł na dziecko w wieku powyżej 18 lat do ukończenia 24 rok życia.

Do zasiłku rodzinnego przysługują dodatki: (1) dodatek z tytułu urodzenia dziecka w wysokości 1 000,00 zł, (2) dodatek z tytułu opieki nad dzieckiem w okresie korzystania z urlopu wychowawczego w wysokości 400 zł, (3) dodatek z tytułu samotnego wychowywania dziecka, który wynosi 193 zł, nie więcej jednak niż 386 zł na wszystkie dzieci, (4) dodatek z tytułu kształcenia i rehabilitacji dziecka niepełnosprawnego, do 5 roku życia dziecka wynosi 90 zł, zaś powyżej 5 roku życia do ukończenia 24 roku życia 110 zł, (5) dodatek z tytułu wychowywania dziecka w rodzinie wielodzietnej, który wynosi 95 zł na trzecie i następne dzieci uprawnione do zasiłku, (6) dodatek z tytułu podjęcia przez dziecko nauki w szkole poza miejscem zamieszkania na pokrycie wydatków związanych z zamieszkaniami w miejscowości, w której znajduje się szkoła - 113 zł, zaś na pokrycie wydatków związanych z dojazdem do miejscowości, w której znajduje się szkoła - 69 zł oraz (7) dodatek z tytułu rozpoczęcia roku szkolnego w wysokości 100 zł.

Tabela nr 4. Wyszczególnienie dodatków do zasiłków rodzinnych.

Wyszczególnienie	Liczba rodzin	Liczba świadczeń	Kwota (zł)
Dodatek z tytułu wychowywania dziecka w rodzinie wielodzietnej	23	273	25.935,00
Dodatek z tytułu podjęcia przez dziecko nauki w szkole poza miejscem zamieszkania	20	211	14.603,00
Dodatek z tytułu opieki nad dzieckiem w okresie korzystania z urlopu wychowawczego	5	50	20.000,00
Dodatek z tytułu kształcenia i rehabilitacji dziecka niepełnosprawnego	8	92	10.040,00
Dodatek z tytułu samotnego wychowywania dziecka	5	57	11.001,00
Dodatek z tytułu urodzenia się dziecka	0	0	0,00
Dodatek z tytułu rozpoczęcia roku szkolnego (jednorazowy)	38	96	9.600,00

Źródło: Opracowanie własne OPS w Santoku.

W roku sprawozdawczym wypłacono zasiłków rodzinnych na kwotę 283.639,00zł, z czego 91.179,00zł wynosiły dodatki do zasiłków rodzinnych. Zauważyć należy, że dodatki do zasiłków rodzinnych stanowią ważną składową wypłacanych świadczeń.

2. Świadczenia opiekuńcze i zasiłek dla opiekuna

Wśród świadczeń opiekuńczych wyróżniamy: zasiłek pielęgnacyjny, specjalny zasiłek opiekuńczy i świadczenie pielęgnacyjne.

- a) zasiłek pielęgnacyjny przysługuje niepełnosprawnemu dziecku, osobie niepełnosprawnej w wieku powyżej 16 roku życia, jeżeli legitymuje się orzeczeniem o znacznym stopniu niepełnosprawności, osobie niepełnosprawnej w wieku powyżej 16 roku życia legitymującej się orzeczeniem o umiarkowanym stopniu niepełnosprawności, jeżeli niepełnosprawność powstała w wieku do ukończenia 21 roku życia. Wysokość zasiłku wynosi 215,84 zł miesięcznie.
- b) specjalny zasiłek opiekuńczy to świadczenie dla najbliższych członków rodziny osoby niepełnosprawnej lub wymagającej stałej opieki, które rezygnują ze swojej pracy w związku z koniecznością opiekowania się tą osobą,
- c) świadczenie pielęgnacyjne przysługuje matce lub ojcu, opiekunowi faktycznemu dziecka, osobie będącej rodziną zastępczą spokrewnioną, innym osobom, na których Kodeks rodzinny i opiekuńczy nakłada obowiązek alimentacyjny, z wyjątkiem osób o znacznym stopniu niepełnosprawności. Świadczenie przysługuje tylko, jeśli opiekunowie nie podejmują lub rezygnują z pracy zarobkowej w celu sprawowania opieki nad osobą z orzeczeniem o niepełnosprawności. W 2024 roku wysokość świadczenia pielęgnacyjnego wynosiła 2.988,00 zł miesięcznie.

Tabela nr 5. Wypłacone świadczenia opiekuńcze i zasiłek dla opiekuna.

Wyszczególnienie	Liczba rodzin	Liczba świadczeń	Kwota (zł)
------------------	---------------	------------------	------------

Zasiłki pielęgnacyjne	228	3257	702.991,00
Świadczenia pielęgnacyjne	79	1004	3.131,618,00
Specjalne zasiłki opiekuńcze	0	0	0,00
Zasiłki dla opiekuna	0	0	0,00
Łącznie			3.834.609,00

Źródło: Opracowanie własne OPS w Santoku.

Poddając analizie powyższe dane zauważyć należy, iż świadczenie pielęgnacyjne stanowi największą wartość wypłaty wśród świadczeń i związane jest to z niepełnosprawnością.

3. Jednorazowa zapomoga z tytułu urodzenia się dziecka

Jednorazowa zapomoga z tytułu urodzenia się dziecka przyznawana jest matce lub ojcu dziecka, opiekunowi prawnemu albo opiekunowi faktycznemu, jeśli dochód rodziny w przeliczeniu na osobę nie przekracza 1922,00 zł netto. Wysokość świadczenia wynosi 1.000,00 zł na jedno dziecko.

W 2024 r. Ośrodek Pomocy Społecznej wypłacił jednorazową zapomogę z tytułu urodzenia się dziecka dla 9 rodzin w łącznej wysokości 9.000,00 zł.

4. Świadczenie rodzicielskie

Świadczenie rodzicielskie przysługuje osobom, którym urodziło się dziecko, a które nie otrzymują zasiłku macierzyńskiego lub uposażenia macierzyńskiego. Wysokość świadczenia wynosi 1.000,00 zł. W 2024 roku świadczenie rodzicielskie wypłacono 97 razy w łącznej wysokości 88.724,00 zł.

5. Świadczenie „Za życiem”

Program „Za życiem” ma na celu udzielenie wsparcia kobietom w ciąży i ich rodzinom, ze szczególnym uwzględnieniem kobiet w ciąży powikłanej, w sytuacji niepowodzeń położniczych, a także dzieci, u których zdiagnozowano ciężkie i nieodwracalne upośledzenie albo nieuleczalną chorobę zagrażającą ich życiu, powstałe w prenatalnym okresie rozwoju dziecka lub w czasie porodu. Jednym z elementów Programu „Za Życiem” jest wypłata jednorazowego świadczenia pieniężnego w wysokości 4.000,00 zł z tytułu urodzenia się dziecka, u którego zdiagnozowano ciężkie i nieodwracalne upośledzenie albo nieuleczalną chorobę zagrażającą jego życiu, które powstały w prenatalnym okresie rozwoju dziecka lub w

czasie porodu. W 2024 roku do Ośrodka Pomocy Społecznej w Santoku nie wpłynął żaden wniosek.

6. Ubezpieczenie społeczne i zdrowotne opłacane za niektóre osoby pobierające świadczenia opiekuńcze oraz zasiłek dla opiekuna

Za osoby pobierające świadczenia opiekuńcze oraz zasiłek dla opiekuna opłacane są składki na ubezpieczenie emerytalne i rentowe od podstawy odpowiadającej wysokości wypłacanego świadczenia przez okres niezbędny do uzyskania okresu ubezpieczenia (składkowego i nieskładkowego) odpowiednio 20-letniego przez kobietę i 25-letniego przez mężczyznę, jeżeli nie podlegają one obowiązkowi ubezpieczenia z innego tytułu.

W 2024 roku opłacono składkę na ubezpieczenie społeczne za 548 osoby na łączną kwotę 463.599 zł. Za osoby pobierające świadczenia opiekuńcze, zasiłek dla opiekuna lub dodatek do zasiłku rodzinnego z tytułu samotnego wychowywania dziecka i utraty prawa do zasiłku dla bezrobotnych na skutek upływu ustawowego okresu jego pobierania niepodlegające obowiązkowi ubezpieczenia zdrowotnego z innego tytułu opłacane są składki na ubezpieczenie zdrowotne.

W 2024 roku opłacono składkę na ubezpieczenie zdrowotne za 498 osób, w tym 498 składki zdrowotne z tyt. świadczenia pielęgnacyjnego, 0 składki zdrowotne za osoby pobierające specjalny zasiłek opiekuńczy.

7. Fundusz alimentacyjny

Świadczenia z funduszu alimentacyjnego przyznawane są na warunkach określonych w ustawie z dnia 7 września 2007 r. o pomocy osobom uprawnionym do alimentów (tj. Dz. U. z 2022 roku, poz. 1205 ze zm.). Na podstawie przepisów tej ustawy realizowane jest wsparcie materialne dla osób uprawnionych do alimentów, które ich nie otrzymują z uwagi na bezskuteczność egzekucji. Wsparcie to realizowane jest poprzez przyznawanie świadczeń z funduszu alimentacyjnego dla osób spełniających kryteria ustawowe. Świadczenia z funduszu alimentacyjnego przysługują osobie uprawnionej do ukończenia przez nią 18 roku życia albo w przypadku, gdy uczy się w szkole lub szkole wyższej do ukończenia 25 roku życia, albo w przypadku posiadania orzeczenia o znacznym stopniu niepełnosprawności – bezterminowo.

Świadczenia z funduszu alimentacyjnego przysługują, jeżeli dochód rodziny w przeliczeniu na osobę w rodzinie nie przekracza kwoty 1.209,00 zł. W przypadku gdy dochód rodziny w przeliczeniu na osobę w rodzinie przekracza kwotę 1.209,00 zł o kwotę nie wyższą niż kwota świadczenia z funduszu alimentacyjnego przysługującego danej osobie uprawnionej

w okresie świadczeniowym, na który jest ustalane prawo do tego świadczenia, świadczenie z funduszu alimentacyjnego przysługuje w wysokości różnicy między kwotą świadczenia z funduszu alimentacyjnego przysługującego danej osobie uprawnionej lecz nie mniej niż 100zł. W/w świadczenia przysługują w wysokości bieżąco ustalonych alimentów, jednakże nie wyższej niż 500,00 zł. do września 2024r, a nie wyższe niż 1.000,00zł od 1.10.2024r. Świadczenia te przyznawane są na okres świadczeniowy, który trwa od października danego roku do końca września roku następnego. Liczbę rodzin i osób korzystających ze świadczeń z funduszu alimentacyjnego w Gminie Santok w roku 2024 przedstawia poniższa tabela:

Tabela nr 6. Liczba osób korzystających ze świadczeń z funduszu alimentacyjnego.

Liczba rodzin	Liczba świadczeniobiorców		Liczba świadczeń
32	Osoby małoletnie	39	460
	Pełnoletnie uczące się	14	120

Źródło: Opracowanie własne OPS w Santoku.

W roku 2024 wydano 572 decyzje dotyczące pomocy w ramach świadczeń rodzinnych i świadczeń z funduszu alimentacyjnego, w tym 54 z funduszu alimentacyjnego, a ogólna suma wypłaconych świadczeń z funduszu alimentacyjnego wyniosła 189.084,16 zł.

Zgodnie z ustawą z dnia 7 września 2007 r. o pomocy osobom uprawnionym do alimentów (tj. Dz. U. z 2023 roku, poz. 1993 ze zm.) gmina zobowiązana jest do prowadzenia działań wobec dłużników alimentacyjnych. Na terenie Gminy Santok prowadzono czynności wobec 57 osób. Działania podejmowane wobec dłużników alimentacyjnych w 2024 r. dotyczyły, w szczególności:

1. Ścisła współpraca gminy wierzyciela z gminą dłużnika:

- wysłano 9 informacji dotyczących dłużników alimentacyjnych opisujących ich sytuację rodzinną, dochodową, zawodową i zdrowotną oraz przyczyn niełożenia na utrzymanie osoby uprawnionej, pozyskanych poprzez przeprowadzone wywiady alimentacyjne i oświadczenia majątkowe:

- wezwano 27 dłużników w celu przeprowadzenia wywiadu alimentacyjnego, z czego stawilo się 8;

2. ścisła współpraca gmin z komornikami:

- wysłano 9 informacji do Komornika Sądowego mającego wpływ na egzekucję zasądzonych świadczeń alimentacyjnych,

- skierowano do komorników sądowych 30 wniosków dotyczących przyłączenia się do trwającego postępowania egzekucyjnego;

3. Aktywizacja zawodowa dłużników alimentacyjnych:

- zobowiązano 5 dłużników do zarejestrowania się w powiatowym urzędzie pracy jako osoby bezrobotnej lub poszukującej pracy. Z obowiązku tego wywiązali się i wobec 12 dłużników podjęto działania mające na celu aktywizację zawodową tj. wystąpiono z wnioskiem do starosty o skierowanie ich do robót publicznych lub prac organizacyjnych na zasadach robót publicznych;

4. Złożenia do prokuratury przez organ właściwy wierzyciela 2 zawiadomień o możliwości popełnienia przestępstwa przez dłużnika za uporczywe uchylanie się od alimentacji;

5. Wydanie decyzji uznających dłużnika alimentacyjnego za uchylającego się od zobowiązań alimentacyjnych (art. 5 ust. 3 ww. ustawy)

- wydano 2 decyzje,

- skierowano 2 wnioski do prokuratury o ściganie za przestępstwo niealimentacji określone w art. 209 § 1 kodeksu karnego,

6. Przekazywania do wszystkich biur informacji gospodarczej informacji o zobowiązaniu dłużnika alimentacyjnego w razie powstania zaległości za okres dłuższy niż 6 miesięcy:

- co 2 tygodnie przekazywane są informacje o wysokości zobowiązań do czterech biur informacji o wysokości zobowiązania 107 dłużników.

Świadczenia z funduszu alimentacyjnego mają charakter zwrotny. Dłużnik alimentacyjny jest zobowiązany do zwrotu organowi właściwemu wierzyciela należności w wysokości świadczeń z funduszu alimentacyjnego wypłaconych osobie uprawnionej, łącznie z ustawowymi odsetkami. Ogólna kwota zadłużenia na dzień 31.12.2024r. z tytułu wypłaconych świadczeń z funduszu alimentacyjnego wynosi 2.955.579,86 zł, w tym odsetki 1.675.312,10 zł, z czego w 2024r. odzyskano kwotę 80.978,18 zł, w tym odsetki 58.085,81 zł. Stan zadłużenia z tytułu wypłaconej zaliczki alimentacyjnej na dzień 31.12.2024r. Wynosił 333.233,95 zł, z czego w 2024 r. odzyskano kwotę 3.995,00zł.

8. Pomoc materialna o charakterze socjalnym w formie stypendiów i zasiłków szkolnych

Na podstawie Uchwały Nr XXVIII/205/16 z dnia 30 grudnia 2016 r. Rady Gminy Santok postępowania w sprawach z zakresu świadczeń pomocy materialnej o charakterze socjalnym prowadzi Ośrodek Pomocy Społecznej. Pomoc materialna jest udzielana uczniom w celu zmniejszenia różnic w dostępie do edukacji. Świadczeniami pomocy materialnej o charakterze socjalnym są stypendia szkolne i zasiłki szkolne. Stypendium szkolne może otrzymać uczeń

znajdujący się w trudnej sytuacji materialnej, wynikającej z niskich dochodów na osobę w rodzinie, w szczególności, gdy w rodzinie występuje: bezrobocie, niepełnosprawność, ciężka lub długotrwała choroba, wielodzietność, brak umiejętności wypełniania funkcji opiekuńczo-wychowawczych, alkoholizm lub narkomania, a także gdy rodzina jest niepełna lub wystąpiło zdarzenie losowe. Zasiłek szkolny może być przyznany uczniowi znajdującemu się przejściowo w trudnej sytuacji materialnej z powodu zdarzenia losowego. W 2024 r. nie było wniosku o zasiłek szkolny.

W ramach realizacji stypendium szkolnego o charakterze socjalnym na rok szkolny 2023/2024 złożono 20 wniosków i przyznano 20 stypendiów. Na rok szkolny 2024/2025 złożono 16 wniosków i przyznano 16 stypendiów. Łączny koszt realizacji pomocy materialnej o charakterze socjalnym w formie stypendiów i zasiłków szkolnych w 2024 r. wyniósł 12.259,22zł, wkład z budżetu Gminy 2.451,85zł.

9. Program Czyste Powietrze

Program Czyste Powietrze jest ogólnokrajową inicjatywą walki ze smogiem. Realizowany jest przez Wojewódzkie Fundusze Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej. W jego ramach można przeprowadzić termomodernizację budynków, np. wykonać termoizolację lub wymienić stolarkę okienną i drzwiową na bardziej energooszczędną. Z dofinansowania można skorzystać w celu wymiany starych, wysokoemisyjnych kotłów węglowych na ekologiczne źródła energii, np. pompę ciepła, instalację fotowoltaiczną, kolektory słoneczne, rekuperację czy wykonanie instalacji centralnego ogrzewania. Dodatkowo można przeprowadzić kompletny audyt energetyczny wykazujący rzeczywiste zapotrzebowanie budynku na energię cieplną. W dniu 01 października 2020 r. w życie weszły zmiany w ustawie z dnia 27 kwietnia 2001 r. – Prawo ochrony środowiska (Dz. U. z 2024 r. poz. 54), które nakładają na gminy obowiązek wydawania zaświadczeń o wysokości przeciętnego miesięcznego dochodu przypadający na jednego członka gospodarstwa domowego dla potrzeb uczestnictwa w programie Czyste Powietrze. Do ustalania wysokości przeciętnego miesięcznego dochodu, stosuje się przepisy ustawy z dnia 28 listopada 2003 r. o świadczeniach rodzinnych (Dz. U. z 2024r. poz.323 ze zm.). Zaświadczenia wydawane są przez Ośrodek Pomocy Społecznej w Santoku po uprzednim złożeniu wniosku. W 2024 roku wydanych zostało 104 zaświadczeń o wysokości przeciętnego miesięcznego dochodu przypadający na jednego członka gospodarstwa domowego dla potrzeb uczestnictwa w programie Czyste Powietrze.

10. Dodatek osłonowy 2024 r.

Od stycznia 2024 r. można było składać wnioski o jednorazowe świadczenie w formie dodatku osłonowego, które miało zrekompensować wzrost cen energii, gazu i żywności. Dodatek osłonowy przysługiwał:

- 1) osobie w gospodarstwie domowym jednoosobowym, w którym wysokość przeciętnego miesięcznego dochodu nie przekraczała kwoty 2100 zł,
- 2) osobie w gospodarstwie domowym wieloosobowym, w którym wysokość przeciętnego miesięcznego dochodu nie przekraczała kwoty 1500 zł na osobę.

W sytuacji gdy dochód przekraczał wskazane powyżej kryteria, dodatek był przyznany w mniejszej wysokości zgodnie z zasadą „złotówka za złotówkę”, z dolnym limitem wypłaty dodatku w wysokości 20 zł. W 2024r. złożono 192 wnioski, w tym 6 odmownych na łączną kwotę 71.938,29zł.

11. Refundacja podatku VAT za dostarczone paliwo gazowe w 2024r.

Odbiorcy w gospodarstwach domowych, którzy ogrzewają się gazem, mogli ubiegać się o refundację podatku VAT opłaconego od zużytego paliwa gazowego. Refundacja podatku VAT obowiązywała za okres od 1 stycznia 2023 r. do 31 grudnia 2023 r. oraz od dnia 1 stycznia 2024 r. do 30 czerwca 2024 r. Refundacji podlega VAT od paliw gazowych tj. gaz ziemny wysokometanowy lub zaazotowany, w tym skroplony gaz ziemny oraz propan-butan lub inne rodzaje gazu palnego, dostarczane za pomocą sieci gazowej, a także biogaz rolniczy (art.3 pkt 3a ustawy - Prawo energetyczne). O refundację podatku VAT mogły się ubiegać osoby, które używają paliw gazowych do celów grzewczych i poniosły koszty zakupu tego paliwa. Wnioskodawcą zatem musi być osoba, która faktycznie poniosła koszty wynikające z faktury i zawarła umowę sprzedaży paliw gazowych.

Prawo do refundacji przysługuje pod warunkiem spełnienia przez gospodarstwo domowe kryterium dochodowego wynoszącego:

- 2100 zł dla jednoosobowego gospodarstwa domowego,
- 1500 zł na osobę w przypadku gospodarstwa wieloosobowego.

W 2024 r. złożono 17 wniosków wypłaconych na kwotę 6.569,19 zł

12. Bon energetyczny

Bon energetyczny to jednorazowe dofinansowanie dla gospodarstw domowych do rachunków za energię elektryczną. Służył on wsparciu obywateli w opłaceniu rachunków za energię elektryczną. Mogli z niego skorzystać członkowie gospodarstwa domowego: jedno- lub wieloosobowego, którzy spełniali określone kryteria dochodowe.

- 2500 zł netto na osobę (w gospodarstwie jednoosobowym),
- 1700 zł netto na osobę (w gospodarstwie wieloosobowym).

W 2024 r. złożono 260 wniosków, w tym 13 odmownych, wypłaconych na kwotę 110.315,52 zł.

13. Przeciwdziałanie przemocy w rodzinie

Jednym z zadań Ośrodka Pomocy Społecznej w Santoku jest przeciwdziałanie przemocy w rodzinie poprzez realizację Gminnego Programu Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie zatwierdzonego, Uchwałą Nr XXVII/248/2020 Rady Gminy Santok z dnia 16 grudnia 2020 r. na lata 2021-2025, obejmującego swoim zakresem zadania mające na celu przede wszystkim ochronę osób doznających przemocy w rodzinie. Pojęcie przemocy w rodzinie obejmuje wszelkie odmiany złego traktowania tych członków rodziny, którzy nie są w stanie skutecznie się bronić. Przemoc w rodzinie to nie tylko znęcanie się fizyczne nad członkiem rodziny, ale także dręczenie psychiczne, wykorzystywanie seksualne i ekonomiczne.

Zespół Interdyscyplinarny w Santoku działa przy Ośrodku Pomocy Społecznej w Santoku. W skład jego wchodzi: pracownicy socjalni, przedstawiciele policji, pedagodzy szkolni, kuratorzy sądowi, przedstawiciele NGO oraz członkowie Gminnej Komisji Rozwiązywania Problemów Alkoholowych w Santoku. W ramach Zespołu działają grupy robocze, których przedstawiciele pracują z rodziną, zapewniając kompleksową pomoc, wspólnie opracowują, wdrażają i monitorują realizację planu pomocy w ramach procedury „Niebieskiej Karty”.

Zespół Interdyscyplinarny w 2024 r. zbierał się 6 razy, zachowując jego ustawowy termin oraz powołał 16 grup diagnostyczno - pomocowych, które pracowały w ramach 55 spotkań. Do Zespołu Interdyscyplinarnego wpłynęło 17 „Niebieskich Kart” dotyczących przemocy w rodzinie oraz kontynuowano 9 procedur „Niebieskiej Karty” z roku 2023. Działaniami Zespołu objętych było 21 rodzin. Z dokumentacji zgromadzonej w ramach pracy Zespołu Interdyscyplinarnego wynika, że liczba osób w rodzinach objętych działaniami w ramach procedury "Niebieskiej Karty" wyniosła 54 osoby, zaś liczba osób doświadczających przemocy wynosiła 34 osób, w tym 20 kobiet, 4 mężczyzn oraz 10 dzieci. Wobec tych rodzin podjęto następujące działania: diagnozowano sytuację i potrzeby osób, udzielano

kompleksowych informacji o możliwościach uzyskania pomocy, w szczególności psychologicznej, prawnej, socjalnej i pedagogicznej, świadczone pracę socjalną, w tym pracownicy socjalni i dzielnicowi odbywali cykliczne wizyty w środowisku monitorujące sytuację rodziny. Wśród 22 osób podejrzewanych o stosowanie przemocy w rodzinie znalazło się 21 mężczyzn. Wobec osób podejrzanych o stosowanie przemocy podejmowano następujące działania: informowano o konsekwencjach prawnych stosowania przemocy domowej, przeprowadzono rozmowy wspierające, nakłaniano do poradnictwa psychologicznego, zgłaszano do Gminnej Komisji ds. Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych, przeprowadzano cykliczne wizyty w środowisku monitorujące sytuację rodziny.

14. Karta Dużej Rodziny

Ośrodek Pomocy Społecznej w Santoku realizuje ustawę z dnia 5 grudnia 2014 r. o Karcie Dużej Rodziny (tekst jednolity Dz. U. z 2024 r. poz. 1512 ze zm.). Od 1 stycznia 2019 roku Kartę Dużej Rodziny mogą założyć również rodzice, którzy kiedykolwiek mieli na utrzymaniu co najmniej troje dzieci - bez względu na ich wiek w chwili składania wniosku. Oznacza to, że prawo do zniżek mają wszyscy, którzy wychowali co najmniej troje dzieci. Karta Dużej Rodziny jest ogólnopolskim systemem zniżek, stworzonym z myślą o rodzinach wielodzietnych, którym oferowane są rabaty, zarówno przez instytucje publiczne, jak i firmy prywatne. Posiadacze KDR mają możliwość tańszego korzystania z oferty podmiotów m.in. z branży spożywczej, paliwowej, bankowej czy rekreacyjnej. Karta Dużej Rodziny wspiera budżety rodzin wielodzietnych oraz ułatwia dostęp do dóbr i usług. Karta jest przyznawana niezależnie od dochodu w rodzinie i co równie ważne, wydawana jest bezpłatnie, a jedynie wydanie duplikatu bądź drugiej formy karty /np. elektronicznej/ podlega opłacie. Wnioski o wydanie Karty Dużej Rodziny składane są w formie papierowej lub w formie elektronicznej.

W 2024 roku zarejestrowano 20 wniosków o wydanie Karty Dużej Rodziny, przyznano 46 kart, kwota wydatkowania w 2024 r wyniosła 391,00zł.

III. INNE DZIAŁANIA PODEJMOWANE W RAMACH POMOCY SPOŁECZNEJ

1. Ustalanie prawa do bezpłatnej opieki zdrowotnej

Ośrodek Pomocy Społecznej w Santoku realizuje zadanie gminy polegające na ustalaniu uprawnień osób do bezpłatnej opieki zdrowotnej, finansowanej ze środków publicznych. Prawo do świadczeń zdrowotnych określa art. 54 ustawy o świadczeniach opieki zdrowotnej finansowanych ze środków publicznych i wydawane jest na okres 90 dni. W 2024 roku wydano w tej sprawie 10 decyzji.

2. Program Korpus Wsparcia Seniora

Uchwałą Nr LXX/608/2024 Rady Gminy Santok z dnia 31 stycznia 2024 r. w sprawie przystąpienia Gminy Santok do realizacji Programu „Korpusu Wsparcia Seniorów” na rok 2024 Ośrodek realizował Moduł I, który dotyczy zapewnienie usług opiekuńczych w formie usług sąsiedzkich seniorom w wieku 60 lat i więcej. Usługi sąsiedzkie świadczone w ramach Modułu I obejmą swoim zakresem pomoc w zaspokajaniu podstawowych potrzeb życiowych, podstawową opiekę higieniczno-pielęgniacyjną, przez którą należy rozumieć formy wsparcia niewymagające specjalistycznej wiedzy i kompetencji, oraz w miarę potrzeb i możliwości, zapewnienie kontaktów z otoczeniem. Całkowity koszt wynosi 37.560,00zł, w tym 6.260,00zł wkład własny. W roku 2024 z tego rodzaju wsparcia skorzystało 5 osób.

3. Informowanie i kierowanie do Powiatowego Zespołu ds. Orzekania o stopniu

Niepełnosprawności Nr 2 w Gorzowie Wlkp.

Pracownicy Ośrodka Pomocy Społecznej informowali osoby przewlekle chore, które nie mogą z różnych powodów uzyskać świadczenia rentowego o możliwości ustalenia stopnia niepełnosprawności. Na skutek tego działania osoby mogą starać się o uzyskanie pomocy finansowej w formie zasiłku stałego, zasiłku pielęgnacyjnego oraz świadczeń opiekuńczych. Pracownicy Ośrodka przekazywali osobom zainteresowanym odpowiednie wnioski o wydanie orzeczenia o niepełnosprawności oraz kierowali do Powiatowego Zespołu ds. Orzekania o Stopniu Niepełnosprawności nr 2 w Gorzowie Wlkp. Pracownicy Ośrodka na bieżąco przekazują zainteresowanym wnioski oraz informacje dotyczące orzecznictwa.

4. Współpraca z organizacjami pozarządowymi i innymi instytucjami

Współpraca z sektorem pozarządowym odbywa się na zasadach partnerstwa, wzajemnego wsparcia w działaniach, podejmowania przedsięwzięć likwidujących bariery społeczne oraz wspierania inicjatyw sprzyjających wzmocnieniu więzi społecznych i lokalnej solidarności. W 2024 r. Ośrodek współpracował m.in. Stowarzyszeniem Przyjaciół Gminy Santok „Pomocna Dłoń”, Stowarzyszeniem „Bliżej siebie” w Wawrowie, Stowarzyszeniem im. Brata Krystyna w Gorzowie Wlkp., Towarzystwem Pomocy im. św. Brata Alberta w Gorzowie Wlkp., oraz Stowarzyszeniem Pracowników Służb Społecznych „Krag” w Gorzowie Wlkp., jak również parafiami rzymsko-katolickimi, m.in. w zakresie prowadzenia placówek wsparcia dziennego, wsparcia osób bezdomnych czy osób wykluczonych lub zagrożonych wykluczeniem społecznym.

5. Placówki wsparcia dziennego w formie pracy podwórkowej *Gralewianka* w *Gralewie*, *Polichnianka* w *Starym Polichnie* i *Lipkowianka* w *Lipkach Wielkich*

Placówki wsparcia dziennego są jednostkami organizacyjnymi wspierania rodziny, w zakresie pomocy w opiece i wychowaniu dzieci z rodzin przeżywających trudności w wypełnianiu funkcji opiekuńczo – wychowawczych. Placówki powołane zostały Uchwałą Rady Gminy Santok z dnia 10 marca 2021 r. Nr XXX/288/2021 w sprawie utworzenia placówek wsparcia dziennego prowadzonych w formie pracy podwórkowej oraz od 26 października 2022 r. została powołana placówka w Lipkach Wielkich „Lipkowianka” (Uchwała Nr XLIX/454/2022 Rady Gminy Santok z dnia w sprawie utworzenia placówki wsparcia dziennego prowadzonej w formie pracy podwórkowej), która jest odpowiedzią na zapotrzebowanie na tego typu placówki w gminie Santok.

W 2023 r. oraz 2024r. drodze konkursu ofert na prowadzenie placówek wyłoniono organ prowadzący, tj. Stowarzyszenie Przyjaciół Gminy Santok „Pomocna Dłoń” w Santoku, których łączny koszt wyniósł 31.141,48 zł, zaś w 2024r. Wydatkowano 45.000,00zł.

Główne działania placówek wsparcia dziennego o charakterze pracy podwórkowej były działania animacyjno - socjoterapeutyczne, tj. organizacja czasu wolnego dzieci i młodzieży, kreatywne i twórcze zajęcia dla dzieci i młodzieży, zajęcia socjoterapeutyczne i profilaktyczne dla dzieci i młodzieży, konsultacje i warsztaty dla rodziców. W każdej ze świetlic mogło przebywać maksymalnie do 15 dzieci.

Zadanie finansowane było ze środków Gminnego Programu Profilaktyki i Rozwiązania Problemów Alkoholowych oraz Przeciwdziałaniu Narkomanii dla Gminy Santok na lata 2022-2025. Placówki są w strukturach Ośrodka Pomocy Społecznej w Santoku.

6. Pomoc żywnościowa

W ramach wsparcia Gmina Santok realizowała Wieloletni rządowy program „Posiłek w szkole i w domu” na lata 2024 – 2028, który skierowany był na zapewnienie posiłku dzieciom, uczniom i młodzieży oraz objęcie pomocą osób dorosłych, zwłaszcza osób starszych, chorych lub niepełnosprawnych i samotnych. Od roku 2024 r. jest realizowany Wieloletni rządowy program „Posiłek w szkole i w domu” na lata 2024 - 2028, który jest kontynuacją poprzedniego. W 2024 r. dożywianiem objęto 35 dzieci i młodzieży z terenu Gminy Santok, na co wydatkowano kwotę 18.428,00 zł. Pomoc trafiała również do osób dorosłych, spełniających warunki otrzymania świadczeń z pomocy społecznej.

W ramach kontynuacji Programu Operacyjnego Pomoc Żywnościowa 2021-2027, kolejnym jest Program Fundusze Europejskie na Pomoc Żywnościową 2021-2027 (FEPŻ) – Podprogram 2023. Celem programu jest przeciwdziałanie deprivacji materialnej przez udzielanie pomocy żywnościowej osobom najbardziej potrzebującym oraz zapewnienie działań towarzyszących, mających na celu wspieranie ich włączenia społecznego. Zakwalifikowane przez Ośrodek Pomocy Społecznej w Santoku rodziny oraz osoby samotne otrzymują bezpłatnie artykuły spożywcze, jak również mają możliwość skorzystania z warsztatów edukacyjnych z zakresu przeciwdziałania marnowaniu żywności czy warsztatów kulinarnych.

W 2023 r. przez Ośrodek Pomocy Społecznej w Santoku wydanych zostało 2 tony 27 560 kg żywności. Pomoc żywnościowa trafiła do 157 osób (72 rodzin) znajdujących się w trudnej sytuacji życiowej. W lipcu 2024 r. zakwalifikowano do wsparcia 170 osób (77 rodzin), gdzie łącznie wydano 1 tona 245 kg.

7. Biały czwartek i Biała sobota

W 2024 r. odbyły się dwie akcje - 18.04.2024 r.(czwartek) i 19.10.2024 r.(sobota) w ośrodku zdrowia w Lipkach Wielkich we współpracy ze szpitalem w Skwierzynie. Przeprowadzono bezpłatne konsultacje z zakresu onkologii (USG narządów jamy brzusznej, tarczycy, piersi), dietetyki i zdrowego odżywiania, profilaktyki raka piersi, rehabilitacji, fizjoterapii i masażu, słuchu, jak również można było skorzystać z pomiaru ciśnienia tętniczego krwi, cukru, analizy problemów skóry oraz z zabiegów nawilżających dłonie i twarz.

8. Aktywizacja zawodowa osób bezrobotnych

Powiatowy Urząd Pracy w Gorzowie Wlkp. dysponuje ofertami pracy, zdobywania kwalifikacji zawodowych, szkoleń, prac społecznie użytecznych czy robót publicznych. Ośrodek Pomocy Społecznej był w stałej współpracy na rzecz aktywizacji mieszkańców.

Na terenie gminy Santok funkcjonuje Centrum Integracji Społecznej, które prowadzone jest przez Stowarzyszenie Pracowników Służb Socjalnych Krąg z Gorzowa Wlkp. Celem CIS jest zwiększenie aktywności zawodowej osób długotrwale korzystających z pomocy społecznej. W roku 2024 r. zatrudnienie socjalne znalazło 21 osób.

9. Kluby seniora

- W obszarze wsparcia osób starszych w Gminie Santok funkcjonują kluby seniora jako inicjatywa oddolna - Lipkach Wielkich (2019), Jastrzębniku (2023), Starym Polichnie (2019) i Czechowie (2019) oraz Klub Senior+ w Płomykowie Uchwała Nr XLVII/431/2022 Rady Gminy Santok z dnia 14 września 2022 r. w sprawie utworzenia ośrodka wsparcia Klubu Senior+ w Płomykowie oraz nadanie statutu. Funkcjonowanie Klubu Senior+ w Płomykowie obejmuje okres styczeń 2023 – styczeń 2026 r. Obecnie spotyka się w klubach średnio ok. 70-80 osób na zajęciach z tańca terapeutycznego, rękodzieła, zajęciach sportowych, kulturalnych czy edukacyjnych z zakresu profilaktyki uzależnień, bezpieczeństwa czy zdrowia. Ważne jest, że seniorzy z poszczególnych klubów ze sobą się spotykają, zarówno na imprezach senioralnych, jak i lokalnych akcjach. Inicjują wiele działań lokalnych. Tym samym budowana jest między sołecka więź. Seniorzy na terenie Gminy Santok mogą aktywnie spędzać czas w zespołach śpiewaczych i tanecznych, kołach zainteresowań czy grupach modlitewnych, a także zajęciach proponowanych przez Centrum Kultury i Rekreacji w Santoku.

➤ Klub Senior+ w Płomykowie

Funkcjonuje w ramach Programu wieloletniego Senior+ Moduł I - Utworzenie lub wyposażenie Dziennego Domu „Senior+”/Klubu „Senior+ ”Dofinansowanie: 200.000,00 zł
Trwałość: zleceniobiorca zobowiązany jest do wykazania utrzymania trwałości realizacji zadania przez okres co najmniej 3 lat od dnia następnego po dniu zakończenia realizacji zadania w ramach Programu.

W ramach trwałości Modułu I Klub Senior+ w Płomykowie funkcjonuje do stycznia 2023 do stycznia 2026 r. (uchwała Nr XLVII/431/2022 Rady Gminy Santok z dnia 14 września 2022 r. w sprawie utworzenia ośrodka wsparcia Klubu Senior + w Płomykowie oraz nadanie statutu). Celem działalności Klubu jest zwiększenie aktywnego uczestnictwa

seniorów 60 +, którzy są nieaktywni zawodowo w życiu społecznym oraz zapewnia im wsparcie poprzez umożliwienie korzystania z oferty na rzecz społecznej aktywizacji, w tym oferty prozdrowotnej, edukacyjnej, kulturalnej, rekreacyjnej. Ilość miejsc: 20.

Na co dzień w Klubie odbywają się m.in. zajęcia edukacyjne, profilaktyczne, sportowe, warsztaty z rękodzieła, warsztaty ogrodnicze, zajęcia kulinarne itp., jak również jest to czas na rozmowę, spotkania międzypokoleniowe czy odpoczynek.

Od września 2023 r. zatrudniony jest na umowę zlecenie Koordynator. Ośrodek Pomocy Społecznej w Santoku poszukuje w trybie ciągłym pracownika na w/w stanowisko.

10. Herbatka u asystenta

W 2024 roku odbyło się 35 spotkań w ramach doradztwa w zakresie rozwiązywania problemów opiekuńczo – wychowawczych. Dyżury asystenta rodziny miały miejsce w poniedziałki w godz. 17.00-18.00 i były o charakterze stacjonarnym.

11. Poradnia Psychologiczno – Pedagogiczna Nr 1 w Gorzowie Wlkp.

Mieszkańcy Gminy Santok mają możliwość skorzystania z pomocy udzielanej w Poradni Psychologiczno – Pedagogicznej Nr 1 w Gorzowie Wlkp., która odgrywa kluczową rolę we wsparciu edukacyjnym, emocjonalnym i społecznym społeczności lokalnej. Działalność głównie skupia się na szerokim spektrum usług mających na celu wspieranie dzieci, młodzieży, rodziców czy nauczycieli. W roku 2024 mieszkańcy mogli skorzystać ze wsparcia specjalistów oraz szkoleń *Szkoła dla Rodziców*.

12. Asystent Osobisty Osoby Niepełnosprawnej

Asystent Osobisty Osoby Niepełnosprawnej to resortowy program Ministra Rodziny i Polityki Społecznej realizowany na terenie Gminy Santok we współpracy z Powiatowym Centrum Pomocy Rodzinie w Gorzowie Wielkopolskim. Jego głównym celem jest wprowadzenie usług asystenta jako formy ogólnodostępnego wsparcia w wykonywaniu codziennych czynności oraz funkcjonowaniu w życiu społecznym osób niepełnosprawnych, m.in. poprawy jakości życia osób niepełnosprawnych, w szczególności poprzez umożliwienie im jak najbardziej niezależnego życia, wsparcia osób niepełnosprawnych oraz zapewnienie pomocy adekwatnej do potrzeb, a także uczestnictwo osób niepełnosprawnych w wydarzeniach społecznych, kulturalnych rozrywkowych lub sportowych itp. W 2023 r. wsparciem objęto 8 osób, w tym 7 seniorów powyżej 60 rż., zaś w roku 2024 z tego rodzaju usług skorzystało 5 osób, w tym 4 osoby 60+.

13. Tydzień Pomocy Osobom Pokrzywdzonym Przepęstwem (19.02 – 25.02.2024 r.) - wsparcie telefoniczne dla osób pokrzywdzonych przy udziale pracownika socjalnego, doradcy rodzinnego, członka GKRPA w Santoku, członka ZI w Santoku oraz Policji

14. PFRON – wyjazd osób niepełnosprawnych do Gošcimia

W wrześniu 2024 r. ramach dofinansowania ze środków PFRON 20 osoby niepełnosprawne z terenu Gminy Santok uczestniczyły w wyjeździe rekreacyjno – turystycznym do Gošcimia. Podczas pobytu zaplanowano i zrealizowano szereg integracyjnych atrakcji. Uczestnicy wykorzystali wszystkie zabiegi, korzystali z basenu. Popołudnia były spędzane przy ognisku. Wielość gier i zabaw integracyjnych wpłynęło bardzo pozytywnie na poprawę zdrowia fizycznego i psychicznego uczestników. Organizowane były także imprezy muzyczne, na których uczestnicy pracowali nad poprawą kondycji fizycznej. Chęć uczestnictwa i pozytywny odbiór osób niepełnosprawnych uczestniczących w turnusie znacząco wpłynęła na osiągnięcie założonych celów tego wyjazdu. W latach 2022-2024 z dofinansowania skorzystało 69 osób.

Kontrole w Ośrodku Pomocy Społecznej w 2024r.

1. Kontrola w zakresie prawidłowości wykorzystywania i rozliczania środków z rezerwy celowej budżetu państwa na przeciwdziałanie i usuwanie skutków klęsk żywiołowych w 2022r.
2. Kontrola Klub Senior + w Płomykowie
3. Program Fundusze Europejskie Na Pomoc Żywnościową 2021-2027 Podprogram 2023

KIEROWNIK
Ośrodka Pomocy Społecznej
mgr Anita Łukowiak

Opracowanie:

Aurelia Kłos – pomoc administracyjna, przy wsparciu pracowników Ośrodka Pomocy Społecznej w Santoku